

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

Maa- ja metsätalousministeriö

Tornio 7. tammikuuta 2014

orian.bondestam@mmm.fi

kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö dnro 2407/443/2013

Eräistä kalojen poisheittokiellon toimeenpanoa koskevista kysymyksistä

Lausuntopyynnössä kerrotaan, kuinka lohien ajosiimakalastus on kalastusmuoto, jossa ei voida tietää, mitä kantaa kalastetaan. Kuitenkin lausuntopyynnössä lähdetään siitä, että luonnonlohikantoja tuhoavaa ajosiimakalastusta on voitava jatkaa entiseen malliin. Kun ajosiimakalastuksen aloittamista aikaistettiin vuonna 2009 lohien ajosiimakalastus on kohdistunut yhä pienempiin lohiin. Uhanalaisten lohien kalastaminen kalastustavalla, joka kohdistuu pieniin lohiin, on luonnonvarojen tuhlailu eettinen kysymys.

Lausuntopyynnön maininta: *"Muutoin vaarana on, että näitä ajosiimoilla saatavia pieniä saalislohia jatkossakin heitetään kuolleena takaisin mereen, eikä niitä lueta kiintiöihin tai tutkimusta varten saada tietoa niiden määrästä."* kuvastaa valvonnan vaikeutta ja kertoo laittomuuksien harjoittamista ajosiimakalastuksessa. Mitä pitempi pyyntiaika sallitaan, sitä pitempänä aikana kaikenlainen lain rikkominen on mahdollista ja sitä suurempi osa luonnonlohista tulee tapetuksi jo ensimmäisenä merivuonnaan. Ottamalla lohienpyynnissä käyttöön 50 cm minimikoko kaikilla merialueilla, lohien merikalastusta ohjataan pyyntikäytäntöön, jossa yhä useampi alle 50 cm luonnonlohi joutuu saaliiksi.

Antautuminen 50 cm minimimitaan tarkoittaa sitoutumista vanhoihin merilain vastaisiin rakenteisiin. Lohienkalastus tulee siirtää jokikohtaiseksi myös Itämeren pääaltaalla. Tornio-Muoniojokiseura katsoo, että ajosiimakalastus tulee kieltää pyyntimuotona luonnonlohen syönnösalueilla. Pyyntimuodon kieltämisperusteet on riittävän selvästi kerrottu lausuntopyynnössä: *"Lohien osalta voidaan todeta, että ajosiimakalastus on lähes ainoa kaupallisen kalastuksen pyyntimuoto, jossa saadaan alamittaisia lohia saaliiksi."* ja: *"koska ajosiimaan tarttuneet lohet pääsääntöisesti kuolevat."*

Viittaamme 1.1.2014 voimaan astuneeseen, uuden yhteisen kalastuspolitiikan peruseriaatteisiin:

"(10) Meren elollisten luonnonvarojen kestävä hyödyntämisen olisi perustuttava ennalta varautuvaan lähestymistapaan, joka perustuu perussopimuksen 191 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun ennalta varautumisen periaatteeseen, ja käytettävissä oleva tutkimustieto olisi otettava huomioon.

(13) Kalastuksenhoidossa on tarpeen ottaa käyttöön ekosysteemilähtöinen toimintatapa, kalastustoiminnan ympäristövaikutuksia olisi rajoitettava ja tahattomia saaliita olisi mahdollisimman paljon vältettävä ja vähennettävä.

(16) Yhteisessä kalastuspolitiikassa olisi tarvittaessa otettava kaikilta osin huomioon eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuuteen liittyvät näkökohdat.

(26) Nykyisin suurina määrinä esiintyvien tahattomien saaliiden vähentämiseksi ja kalalajien poisheittämisen vähittäiseksi lopettamiseksi tarvitaan toimenpiteitä. Tahattomat saaliit ja poisheitetyt määrät muodostavat nimittäin merkittävän jäte-erän ja vaikuttavat kielteisellä tavalla meren elollisten luonnonvarojen kestävä hyödyntämiseen ja meriekosysteemeihin sekä kalastuselinkeinoon taloudelliseen kannattavuuteen. Olisi otettava käyttöön ja pantava asteittain täytäntöön velvoite purkaa aluksesta, jäljempänä 'purkamisvelvollisuus', kaikki kalastustoimien aikana unionin vesillä pyydytyt tai unionin kalastusalusten pyytämät saalisrajoitusten alaisten lajien saaliit ja Välimerellä myös saaliit, joihin sovelletaan vähimmäiskokoja, ja kumottava säännöt, jotka ovat tähän saakka pakottaneet kalastajat heittämään pois kaloja.

(27) Purkamisvelvollisuus olisi otettava käyttöön kalastuskohtaisesti. Kalastajien olisi saatava jatkaa sellaisten lajien poisheittämistä, joilla on uusimpien tieteellisten lausuntojen mukaan korkea eloonjäämisaste, kun ne lasketaan takaisin mereen.

(29) On tarpeen, että jäsenvaltiot tekevät purkamisvelvollisuuden hallinnoinnissa kaikkensa tahattomien saaliiden vähentämiseksi. Tätä varten on asetettava etusijalle pyyntimenetelmien valikoivuuden parantaminen, jotta tahattomia saaliita voidaan välttää ja mahdollisimman pitkälle vähentää.

(33) Kalavarojen käytön olisi perustuttava avoimiin ja puolueettomiin perusteisiin, myös luonteeltaan ympäristöllisiin, taloudellisiin ja sosiaalisiin perusteisiin. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä vastuullista kalastusta tarjoamalla kannustimia ympäristöä vähiten vahingoittavalla tavalla kalastaville ja yhteiskunnalle suurinta etua tarjoaville toimijoille.

(52) Ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa kansainvälisissä ihmisoikeusasiakirjoissa määriteltyjen demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamisen olisi kuuluttava olennaisena osana kestävä kalastusta koskeviin kumppanuussopimuksiin, joissa olisi oltava erityinen ihmisoikeuslauseke. Ihmisoikeuslausekkeen sisällyttäminen kestävä kalastusta koskeviin kumppanuussopimuksiin olisi toteutettava niin, että noudatetaan kaikilta osin unionin kehitysyhteistyöpolitiikan yleisiä tavoitteita.

(65) Alan sidosryhmien kanssa käytävä vuoropuhelu on osoittautunut yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden saavuttamisen kannalta olennaisen tärkeäksi. Kun otetaan huomioon moninaiset olosuhteet unionin vesillä ja yhteisen kalastuspolitiikan lisäntynyt alueellistaminen, on tärkeää, että yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanossa voidaan käyttää neuvoa-antavien toimikuntien välityksellä hyödyksi alan kaikkien sidosryhmien tiedot ja kokemukset.

*(66) Syrjäisimpien alueiden, vesiviljelyn, markkinoiden ja Mustanmeren erityispiirteet huomioon ottaen on asianmukaista perustaa uusi **neuvoa-antava toimikunta** niitä jokaista varten."*

ja toteamme, että **lohen ajosiimoilla tapahtuva kalastus on ristiriidassa monilta osin YKP:n periaatteiden kanssa ja on siten pyyntimuotona kiellettävä**. YKP korostaa ekosysteemilähtöistä toimintatapaa, mikä lohen osalla tarkoittaa kanta-kohtaista kalastusta. Jäsenvaltioiden on YKP:n mukaan tehtävä kaikkensa pyyntimenetelmien valikoivuuden parantamiseksi. Ajosiimakalastuksen jatkuessa jäsenmaat eivät olisi tehneet kaikkeansa ja rikkoisivat räikeästi poisheittokiellon peruseriaatetta vastaan.

Kun peruseriaatessa 33 sanotaan: **"Kalavarojen käytön olisi perustuttava avoimiin ja puolueettomiin perusteisiin, myös luonteeltaan ympäristöllisiin, taloudellisiin ja sosiaalisiin perusteisiin. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä vastuullista kalastusta tarjoamalla kannustimia ympäristöä vähiten vahingoittavalla tavalla kalastaville ja yhteiskunnalle suurinta etua tarjoaville toimijoille."** niin on todettava, että lohenkalastuksen ympäristölliset, sosiaaliset ja taloudelliset perusteet on avattava puolueettomaan tarkasteluun ja lohenkalastus on järjestettävä kantakohtaisesti ja kestävällä tavalla.

Lohenkalastukseen keskeisesti liittyvien jokialueiden asianomistajille on perustettava neuvoa antava toimikunta. Tämä on erityisen tärkeää jokivarsien asukkaiden ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Ilman kyseisen toimikunnan perustamista uuden YKP:n tavoitteet eivät toteudu lohen osalta.

Poisheittokiello koskee myös lohta. STECF on esittänyt alamitan laskua nykyisestä 60 cm:stä arvioiden siten vähentävänsä poisheittoa, kun kyseiset pienet lohet voisivat päästä markkinoille. Kyseinen menettely ei ratkaisisi poisheittokiellolla tavoiteltavaa pienten ja keskenkasvuisten kalojen turhaa tappamista. Huomio pitää kiinnittää YKP:n mukaisesti pyyntimenetelmiin.

Lohi on alamittainen, kunnes se lähtee kutuvaellukselle. Lohen kalastusta ei tule ohjata kalan piteuden perusteella, vaan piteudesta riippumatta kantakohtaisesti. Kantakohtainen kalastus onnistuu vain kutuvaelluksella. Lohen alamittaa tarvitaan vain, jos epäeettisesti aiotaan kalastaa sekaparvista. Niin kauan kuin ajosiimakalastuksesta ei voida kokonaan luopua, on alamittaa oleellisempaa vähentää reippaasti ajosiimakalastusaikaa alkupäästä yli vuoden vaihteen. Kaikki meripyynnissä saadut lohet tulee rantauttaa ja laskea kiintiöön.

Kunnioitavasti

Kalervo Aska, pj
Tornio-Muoniojokiseura ry
jokiseura@tornionjoki.fi www.jokiseura.fi